

Parlamentul României
Senat

Comisia juridică, de numiri,
disciplină, imunități și validări
Nr. XIX/ 543/ 2022/ 14.02.2023

RAPORT

**Asupra Propunerii legislative pentru modificarea art.597 din Legea nr.135/2010 privind
Codul de procedură penală**

(L861/2022)

În conformitate cu prevederile art. 70 din Regulamentul Senatului, republicat, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, prin adresa nr. **L861/2022**, a fost sesizată de Biroul permanent, în data de 29.12.2022, în vederea dezbaterii și elaborării raportului asupra **Propunerii legislative pentru modificarea art.597 din Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală**, având ca inițiatori Apostol Alin-Gabriel - deputat USR; Badea Mihai-Alexandru - deputat USR; Băltărețu Viorel - deputat USR; Botez Mihai-Cătălin - deputat USR; Buzoianu Diana-Anda - deputat USR; Ciornei Radu Tudor - deputat USR; Cristian Brian - deputat USR; Cupșa Ioan - deputat PNL; Drancă Andrei-Iulian - deputat USR; Gheba Daniel-Sorin - deputat USR; Giurgiu Adrian - deputat USR; Hajdu Gábor - deputat UDMR; Hangan Pollyanna-Hanellore - deputat USR; Havârneanu Filip - deputat USR; Ilie Victor - deputat USR; Lazăr Ion-Marian - deputat USR; Lazăr Teodor - deputat USR; Miftode Marius-Andrei - deputat USR; Molnar Radu-Iulian - deputat USR; Murariu Oana - deputat USR; Neagu Denisa-Elena - deputat USR; Rodeanu Bogdan-Ionel - deputat USR; Seidler Cristian-Gabriel - deputat USR; Stoica Diana - deputat USR; Teodoroiu Simona-Maya - deputat PSD; Terente Eugen - deputat USR; Todosiu Beniamin - deputat USR; Țoiu Oana-Silvia - deputat USR; Wiener Adrian - deputat USR.

Consiliul Legislativ a avizat favorabil propunerea legislativă, cu observații și propuneri.

Guvernul, prin Punctul de vedere transmis, nu susține adoptarea inițiativei legislative. Astfel, se apreciază că, prin prezenta inițiativă legislativă, se urmărește tocmai transformarea unei situații în care a operat o restrângere temporară a unor drepturi fundamentale (cauzată de intervenția unei situații excepționale) într-o variantă care afectează însăși substanța dreptului la apărare și a accesului liber la justiție.

Consiliul Economic și Social a transmis un aviz favorabil.
Comisia pentru drepturile omului a transmis un aviz negativ.

Prin prezenta propunere legislativă, se dorește trecerea de la o reglementare în care regula constă în aducerea la instanța de judecată a persoanei aflate în stare de detenție sau internate într-un centru educativ (excepția fiind reprezentată de situația când persoana interesată, cu acordul acesteia, poate participa la judecată prin videoconferință la locul de deținere), la o reglementare în care regula va fi dată de prezența la judecată prin videoconferință (fără a mai fi necesar, astfel, acordul persoanei interesate), situație în care excepția (pentru acele cazuri temeinic justificate) va consta în prezența fizică la instanță, dacă aceasta din urmă o va aprecia ca fiind necesară.

Potrivit *Expunerii de motive*, necesitatea unei astfel de modificări legislative este justificată prin raportare la numeroasele cereri abuzive formulate de către deținuți, având la bază exclusiv intenția ieșirii temporare din penitenciar. În acest context, se apreciază că reglementarea propusă ar conduce la degrevarea instanțelor, precum și la o diminuare a costurilor administrațiilor penitenciarelor cu resursele materiale întrebuintate, personal care asigură escorta, combustibil etc.

Comisia juridică, în ședința din 14 februarie 2023, a analizat propunerea legislative și avizele și punctele de vedere primite și a hotărât să adopte, cu unanimitate/ majoritate de voturi ale membrilor prezenți, un **raport de respingere**.

Astfel, din perspectiva jurisprudenței instanței europene, regula în materia audierii persoanelor deținute este dată de necesitatea asigurării prezenței fizice în cadrul ședinței de judecată, în timp ce excepția este dată de posibilitatea de a folosi și modalități alternative de audiere la distanță, în baza acordului persoanei deținute.

Potrivit reglementărilor în vigoare, soluționarea cererii sau a sesizării privind executarea are loc în ședință publică, orală, nemijlocită și contradictorie, standardul regăsit în cursul procedurii de judecată fiind așadar prevăzut și în cursul executării pedepselor. Or, prin prezenta inițiativă astfel de garanții ar putea fi diminuate, în condițiile în care nu mai este necesar acordul persoanei deținute în vederea realizării audierii prin videoconferință.

În contextul menționării posibilității alternative de audiere a persoanei aflate în stare de deținere atât în cursul procesului penal, cât și în cursul fazei de executare a pedepselor, trebuie arătat că rațiunea pentru aducerea, în primul rând, a persoanei deținute în fața instanței este justificată de asigurarea posibilității efective a acesteia de a fi ascultată de către instanță, de a confrunta ceilalți subiecți procesuali, de a formula obiecțiuni cu privire la chestiunile invocate, toate acestea în vederea asigurării exercitării depline a dreptului la apărare. Mai mult decât atât, necesitatea menținerii regulii prezenței fizice este importantă și din perspectiva altor considerente (de exemplu: respectarea principiilor oralității, nemijlocirii și contradictorialității).

Din doctrină, dar și din practica instanțelor de judecată, a rezultat că percepția generală a judecătorului asupra inculpatului ar putea fi afectată prin vizionarea inculpatului doar prin mijloace video: de exemplu, inculpatul poate fi agitat din cauza prezenței camerei focusate asupra sa, fapt ce conduce la o reflectare a acestei nervozități asupra comportamentului sau și, în final, la afectarea percepției judecătorului asupra credibilității sale.

Finalitatea urmărită de inițiativa legislativă - cea privind diminuarea costurilor cu transportul deținuților, respectiv degrevarea instanțelor de judecată, inclusiv evitarea abuzurilor de drept din partea deținuților cu privire la deturnarea procedurii judiciare de la scopul acestora, poate fi realizată, se apreciază inclusiv în Punctul de vedere al Guvernului, și printr-o mai fermă aplicare a legii în cazul cererilor care nu sunt formulate cu bună-credință de către persoanele aflate în stare de deținere.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă înregistrată cu adresa nr. **L861/2022** face parte din categoria **legilor organice** și se va supune votului plenului, împreună cu **raportul de respingere**, cu respectarea prevederilor art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată.

Senatul, în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală și ale art. 92 alin. (7) pct. 2 din Regulamentul Senatului în vigoare, este **primă Cameră**.

Președinte,

Secretar,

Senator Cristian Augustin Nițulescu Tâgârlaş

Senator Laura Mihaela Moagher

Întocmit, consilier Camelia Popescu